

Kristoffer af Bayerns stadsret for Ribe 1443

1. Ribes borgere skal overalt i vore riger, hvor de kommer for at handle med deres varer, være fri for told undtagen på høstmarkederne i Skanør og Dragør.
2. Den, som uden grund slår en mand ihjel inden for vor stads fred (område), skal have sin hals forbrudt. Men rømmer han, da skal han være fredløs, og hans frænder skal give bøde for ham.
3. Hvis nogen mand slås ihjel i vor stad i hus eller på gaden nat eller dag, og den, der gør skaden, ikke bliver grebet på fersk gerning, da skal 12 naboer på begge sider til den mand, som er slået (ihjel), stævnes for (kongens) foged og rådet for at afsige kendelse om manddrabet og opsøge og finde den, som gjorde den gerning. Hvis nogen af de 12 ikke vil være med til at udlede sandheden, da skal han have forbrudt 40 mark penge, den halve part til fogeden og den halve part til staden. Og dersom de 12 ikke er enige, da skal det, som flertallet mener, gælde, og hvad de sværger, det skal blive ved magt. Og hvis nogen sætter sig uretfærdigt imod det, skal han straffes med 40 mark og aldrig antages til at dømme, ikke heller til at vidne.
4. Den mand, som tager en kvinde med vold i vor stad og han bliver overbevist med de 12 næste naboer(s ed) om, hvordan volden er sket - han skal have sin hals forbrudt.
6. Volder nogen mand en anden sår med dødelige våben, (og) bliver han lovlig overvunden af 8 gode mænd, der er bosiddende i vor stad, da er det ret, at hans hånd skal afhugges, medmindre han selv venligt forliges med den, han har gjort det imod med fogedens og rådets vilje og tilladelse.
7. Har nogen borger været (væk) fra (sit) hus i sine sysler, handel og ærinder og kommer hjem, da skal han lægge sit våben fra sig i byen, der hvor han kommer hjem, førend han igen går ud på gaden. Gribes han med at bære våben på sig, efter at han har været hjemme, da skal han give i bøde en halv marks penge til byen. Er det en fremmed, som er kommet til byen, da skal han lægge sit våben fra sig, straks han kommer til sit herberg og gemme sit våben der. Gør han ikke således, og han gribes i at bære sit våben på sig, efter at han har været i sit herberg, da skal han give fogden en halv mark, eller han skal sværge ved sin helgens ed, at han ikke vidste, at det var forbudt at bære våben. Ligeledes bør værten advare sine gæster om, at det er forbudt at bære våben i byen. Den, som ikke gør det, han skal bøde til fogeden en halv mark og til byen en halv mark. Men er gæsten advaret, og han alligevel bærer sit våben på sig, da skal hans hånd gennemstikkes med det samme våben, enten det er kniv, sværd eller spyd.
8. Ingen af vore borgere, hvad enten han er i sin velmagt eller han ligger på sit yderste, skal sælge eller give til kirker eller klostre, biskop eller riddere noget fast ejendom, som ligger i vor stad. Vil nogen give sådant gods for sin sjæl, da skal han sælge det til sine medborgere for penge, og give dem for sin sjæl, som han bedst synes til kirker eller klostre. Den, som gør herimod, og som har sin fornuft og forstand, han har forbrudt 6 mark penge til byen og 6 mark til fogeden, og alligevel skal samme gods sælges til borgere i staden.
10. Slår én en anden med stav eller stang med forsæt, og bliver den, som er slået, ikke slået ihjel, da skal han miste sin hånd. Er det så, at den, der fik huggene, dør af det, da skal han miste sit hoved. Gribes han ikke på fersk gerning, og benægter det, da skal han værge for sig med 12 naboer, hvor gerningen skete, hvis han kan.
14. Kives nogen med skældsord, så at den ene kalder den anden tyv eller røver eller falskner, meneder, morder, skalk, horebarn og løgner, ham til skam og vanære, og ikke kan bevise det, da skal han give først den, som han tillagde sådan skændsel, 1 mark, fogden 1 mark og byen 1 mark.

- Kives nogle kvinder og giver hverandre skældsord, da er det deres ret (dvs. da gælder det for dem), at de om halsen skal bære sten i byen den ene gade op og den anden ned, eller give 2 mark.
20. Den, som går rundt med falske penge med vidende og vilje og bliver funden med dem, han skal miste sit hoved.
21. Gribes en vanvittig¹ bonde med falske penge, mens han købslår med dem uden vidende og vilje, da skal han give til byen 1 mark og fogeden 1 mark.
23. Kommer nogen med falsk honning til salg, (og) det er en købmand, der er gæst, da skal han befri sig med sine skibsfolk(s) (ed). Men er han en borger, da skal han rense sig med sine 12 næste naboer, som er på begge sider af ham. Men hvis han er en borger eller gæst, som misfejer i sit bevis, som det før er sagt, da skal han have sin hals forbrudt, og den falske honning skal brændes og fortæres i ilden. Det samme skal man gøre ved det, som er forfalsket, og al anden falsk ting, som kan brændes og fortæres.
28. Stævnes nogen til at vidne sandhed om nogen ting, og findes at vidne falsk, da skal han til straf give staden 3 mark penge og fogeden 3 mark, og dermed skal han være udelukket fra at vidne i nogen sag og skal ikke mere betros at vidne.
29. Går nogen efter en anden med forræderi på lur nat eller dag og berøver ham hans gods, og det bevises over ham med 12 næste naboer, da skal han have forbrudt sit hoved.
30. Bliver nogen grebet med tyvekoster, som er af 8 skillings værdi, da skal han dømmes til at hænges. Er de mindre værd end 8 skilling, da skal han gives et tyvsmærke, og bliver han derefter fundet skyldig i tyveri, hvad enten det er mere værd end 8 skilling eller mindre, da skal han hænges.
31. Beskylder én en anden for tyveri og lægger hånd på ham, da skal den anden rense sig med sine 12 næste naboer på begge sider og så være kvit og fri.
32. Den kvinde, som bedriver tyveri, burde med rette hænges, men for en kvindelig æres skyld skal hun levende begraves i jorden.
33. Sker det så, at nogen dræber sig selv, hvilket Gud forbyde, eller nogen halshugges med rette, da skal hans arvinger have deres arv, alt sammen så meget som den er.
34. Hænges en tyv for ret sag, da skal byen have den halve del af hans hovedlod, og fogeden skal have den anden halve del.
35. Findes nogen med en anden mands ægte kone, da er det stadens ret, at han skal trækkes af hende igennem byen den ene gade op og den anden ned ved det samme lem, hvormed han gjorde synden.
37. Den jomfru, (som) imod sine forældres råd og vilje selv tager sig en mand åbenlyst usømmeligt, hun skal have fortabt al sin del af det gods, som hun (ellers) burde have.”

¹ uvidende.